

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtsbestel
Rechtspraak en Geschilopl.

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

nota

Voortgang aanpak versterking toegang tot het recht

Datum
8 december 2025

Onze referentie
6997936

Bijlage(n)
5

Bijlage(n)

1. Brief SJenV voortgang toegang tot het recht
2. Bijlage 1 Voortgang maatregelen toegang tot het recht
3. Bijlage 1.1 Rapport tussenevaluatie NCC
4. Bijlage 1.2 Kabinetsreactie tussenevaluatie NCC
5. Bijlage 1.3 Plan van aanpak kwartiermaker sociaaljuridische hulp

1. Aanleiding

In 2023 is de aanpak versterking toegang tot het recht (hierna: aanpak) gedeeld met de Kamer. Bij die gelegenheid is toegezegd dat de Kamer een keer per jaar geïnformeerd wordt over de ontwikkelingen ten aanzien van de toegang tot het recht. Het programma stelselvernieuwing rechtsbijstand vormt een eigenstandig onderdeel binnen de aanpak, waarover de Kamer tot op heden halfjaarlijkse voortgangsrapportages heeft ontvangen. Vanwege de onderlinge samenhang en het feit dat het programma een afrondende fase ingaat, zijn de brieven over de voortgang aanpak versterking toegang tot het recht en de voortgangsrapportage stelselvernieuwing rechtsbijstand vanaf vorig gecombineerd. Dit zal de laatste keer zijn dat over het programma wordt gerapporteerd, het programma loopt dit jaar af.

Met de bijgevoegde brief informeert u de Kamer over de belangrijkste ontwikkelingen omtrent de versterking van de toegang tot het recht en het programma stelselvernieuwing rechtsbijstand. Naast de voortgang van deze aanpak vindt u ook in de bijlagen een kabinetsreactie op de tussenevaluatie van de Netherlands Commercial Court (NCC) en een plan van aanpak door de kwartiermaker voor sociaaljuridische hulp.

2. Geadviseerd besluit

U wordt verzocht akkoord te gaan met verzending aan de Tweede Kamer van bijgevoegde brief over de voortgang versterking toegang tot het recht met als bijlagen:

1. Voortgang maatregelen toegang tot het recht
 - 1.1 Rapport tussenevaluatie NCC
 - 1.2 Kabinetsreactie tussenevaluatie NCC
 - 1.3 Plan van aanpak kwartiermaker sociaaljuridische hulp

3. Kernpunten

De afgelopen periode zijn er verschillende maatregelen ingezet of voortgezet die bijdragen aan de versterking van de toegang tot het recht. De maatregelen

worden in bijlage 1 toegelicht langs de drie pijlers van de aanpak versterking toegang tot het recht: informatie, advies en ondersteuning en beslissing van een neutrale instantie. De ontwikkelingen gaan over:

- Incidentele middelen (op blz. 1, 2 en 3)
- Informatievoorziening vanuit de overheid (blz. 2)
- Publicatie rechterlijke uitspraken (blz. 3)
- Aanpak civiele invordering (blz. 3-4)
- Online dispute resolution (blz. 4)
- Werkagenda 2025-2030 VN-Verdrag handicap (blz. 4)
- Curatele, bewindvoering en mentorschap (blz. 4-5)
- Alternatieve Geschilbeslechting (blz. 5)
- Versterking rechtspraak (blz. 5-6)
- Maatschappelijk effectieve rechtspraak (blz. 6-7)
- Vereenvoudigen van burgerlijk procesrecht (blz. 7)
- Friese taal in het rechtsverkeer (blz. 7)
- Tolken en vertalers (blz. 7)
- Videoconferentie (blz. 8)
- Beleidsreactie tussenevaluatie NCC (blz. 8) en bijlagen 1.1 en 1.2
- Onderzoeken en internationale ontwikkelingen (blz. 14-16)

Een apart hoofdstuk (blz. 8-14) is gewijd aan de maatregelen en activiteiten die lopen onder de vlag van het programma stelselvernieuwing gesubsidieerde rechtsbijstand.

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtsbestel
Rechtspraak en Geschilopl.

Datum
8 december 2025

Onze referentie
6997936

4. Toelichting

4.1. Politieke context

Het kabinet heeft steeds het belang benadrukt van de toegang tot het recht om de rechtsstaat te laten werken voor burgers en bedrijven. Het kabinet wil burgers en bedrijven in staat stellen sneller, eenvoudiger en beter een passende en duurzame oplossing te vinden voor een juridisch probleem.

4.2. Financiële overwegingen

In de voortgangsbrief van 13 december 2024 is aangekondigd dat er eenmalig extra middelen voor de versterking van de toegang tot het recht zijn gereserveerd. Voor 2025 gaat het om € 3,4 mln. en voor 2026 om € 2,1 mln. In 2025 is voor een aantal projecten inmiddels subsidies verleend. Deze worden in de voortgangsbijlage bij de brief kort toegelicht. In 2026 zullen, binnen het kader van de incidentele middelen, tevens subsidies worden verleend.

4.3. Krachtenveld

De inhoud van de brief en voortgangsrapportage is afgestemd met de volgende (keten)partners: het Juridisch Loket, de Raad voor Rechtsbijstand, de Raad voor de rechtspraak, de Nederlandse Orde van Advocaten, de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie, de Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders, de Mediatorsfederatie Nederland, de Stichting Geschillencommissies voor Consumentenzaken, het Verbond van Verzekeraars, Divosa, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, DWJZ en de Inspectie Rijksfinanciën (IRF).

4.4. Communicatie

Naast publicatie op rijksoverheid.nl zal de brief met bijlagen via de LinkedInpagina van het programma, genaamd 'rechtsbijstand bij de tijd', onder de aandacht worden gebracht.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtsbestel
Rechtspraak en Geschilopl.

Datum
8 december 2025

Onze referentie
6997936